

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2017 m. birželio 19 d.
(OR. en)

10387/17

COEST 142
CFSP/PESC 556

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2017 m. birželio 19 d.

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 9911/17

Dalykas: Tarybos išvados dėl ES Vidurinės Azijos strategijos

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl ES Vidurinės Azijos strategijos, kurias Taryba priėmė 2017 m. birželio 19 d..

Tarybos išvados dėl ES Vidurinės Azijos strategijos

1. Taryba pripažįsta, kad Vidurinės Azijos šalys tapo svarbiomis ES partnerėmis. Praėjus dešimčiai metų nuo tada, kai buvo priimta Vidurinės Azijos strategija¹, ir daugiau kaip 25 metams nuo tada, kai šios penkios šalys tapo nepriklausomos, Taryba palankiai vertina pažangą, padarytą plėtojant ES santykius su Kazachstanu, Kirgizijos Respublika, Tadžikistanu, Turkmėnistanu ir Uzbekistanu, taip pat su visu Vidurinės Azijos regionu. Taryba pabrėžia, koks svarbus yra ES ir Vidurinės Azijos šalių esamų formų bendradarbiavimas, pavyzdžiui, ES ir Vidurinės Azijos ministrų susitikimuose, bendradarbiavimo su atskiromis šalimis tarybose ir vedant aukšto lygio dialogą politikos ir saugumo klausimais, ir pripažįsta svarbų ES specialiojo įgaliotinio Vidurinėje Azijoje darbą.
2. Pagrindiniai 2007 m. ES Vidurinės Azijos strategijos ir 2015 m. birželio 22 d. Tarybos išvadų dėl ES Vidurinės Azijos strategijos tikslai ir prioritetinės sritys tebėra aktualūs. Taryba dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą plėtoti bendra atsakomybe grindžiamus tvirtus ir ilgalaikius santykius, kuriais siekiama skatinti taiką, sėkmingą, tvarų ir stabilų socialinį ir ekonominį Vidurinės Azijos regiono vystymąsi vadovaujantis Visuotine ES strategija ir laikantis bendro įsipareigojimo siekti darnaus vystymosi tikslų (DVT).
3. Taryba pakartoja, kad santykių stiprumas yra susijęs su atskirų Vidurinės Azijos šalių užmojais ir poreikiais plėtoti mūsų dvišalius santykius, taip pat su jų įsipareigojimu imtis reformų siekiant stiprinti demokratiją, pagrindines laisves, teisinę valstybę, teismų nepriklausomumą ir modernizuoti bei įvairinti ekonomiką. ES, vykdydama bendradarbiavimą su visomis penkiomis šalimis, toliau visapusiškai atsižvelgs į atitinkamus socialinio ir ekonominio vystymosi, valdymo ir tikslų užmojo ypatumus. Taryba palankiai vertina pastarojo meto tendenciją aktyviau vykdyti regioninius mainus Vidurinėje Azijoje ir ragina Komisiją bei valstybes nares prireikus įgyvendinti daugiašales programas siekiant skatinti regioninį bendradarbiavimą.

¹ „ES ir Vidurinė Azija: Naujos partnerystės strategija“, 2007 m. gegužės 31 d. Tarybos dokumentas 10113/07.

4. Atsižvelgdama į dideles problemas žmogaus teisių srityje, įskaitant lyčių klausimus, šiame regione, Taryba dar kartą patvirtina, kad itin svarbu tęsti prasmingą dialogą su Vidurinės Azijos šalimis gero valdymo, teisinės valstybės ir žmogaus teisių klausimais. Tai reiškia, kad, be kita ko, turi būti skatinama gerbti žmogaus teises, ES strategijoje teikti dar didesnę pirmenybę bendradarbiavimui teisinės valstybės srityje ir padėti Vidurinės Azijos šalims kovoti su korupcija ir propaguoti atskaitomybę visokeriopai pasinaudojant esama Teisinės valstybės iniciatyva ir jos platforma. Šiuo tikslu svarbi priemonė yra e. valdymas. Taryba taip pat ragina užtikrinti, kad pilietinė visuomenė nuolat ir aktyviai dalyvautų įgyvendinant šią strategiją, siekiant suteikti pilietinei visuomenei galimybę veiksmingai prisidėti prie dialogo politikos klausimais ir vystymosi.
5. Taryba pripažįsta iššūkius saugumo srityje, su kuriais susiduria Vidurinės Azijos šalys, ir pabrėžia, kad reikia stiprinti dialogą ir bendradarbiavimą iššūkių saugumo srityje klausimais, pavyzdžiui, smurtinio ekstremizmo prevencijos (be kita ko, sprendžiant radikalizacijos ir užsienio kovotojų klausimus) ir kovos su terorizmu klausimais, daugiau dėmesio skiriant prevencijai. Taryba pabrėžia mokslinių tyrimų svarbą siekiant išnagrinėti radikalizmo skatinimo veiksnius, kad būtų galima nustatyti įrodymais pagrįstus metodus ir veiksmus siekiant sumažinti radikalizaciją. Taryba pripažįsta veiksmingos sienų kontrolės svarbą užtikrinant, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos tarpvalstybinei prekybai, kovai su neteisėta prekyba žmonėmis bei prekėmis ir migracijos srautų valdymui, ir yra pasiryžusi toliau teikti paramą siekiant stiprinti Vidurinės Azijos šalių tarpusavio bendradarbiavimą jų sienų valdymo srityje. Be to, Taryba pakartoja, kad ES yra pasiryžusi toliau plėtoti dialogą regioninio saugumo klausimais su Vidurinės Azijos šalimis, kartu užtikrinant aktyvesnį Afganistano dalyvavimą ir tokiu būdu prisidedant prie Vidurinės Azijos kaimyninėse šalyse dedamų stabilizavimo pastangų.
6. Taryba pripažįsta, kad reikia stiprinti ES strateginę komunikaciją Vidurinėje Azijoje, be kita ko, siekiant užtikrinti geresnį ES strategijos bei jos rezultatų matomumą ir informavimą apie juos. Taryba taip pat pabrėžia nepriklausomos žiniasklaidos aplinkos, kuriai nedaromas vidinis ir išorinis spaudimas, svarbą.

7. Be to, Taryba akcentuoja, kad svarbu remti švietimą. ES ir atskirų valstybių narių siūlomoms švietimo programoms turėtų tekti vienas iš pagrindinių vaidmenų padedant Vidurinės Azijos institucijoms didinti pajėgumus siekiant užtikrinti modernias ir įtraukias mokymo programas, kurios atitiktų darbo rinkos poreikius ir kuriomis būtų prisidėta prie tokių vertybių kaip demokratija, žmogaus teisės, pagrindinės laisvės ir kultūrų dialogas propagavimo visokeriopai pasinaudojant esama švietimo iniciatyva ir jos platforma. Žmonių tarpusavio ryšiai ir tarptautinis bendradarbiavimas svariai prisideda prie šių pastangų. Užtikrinus kokybiško vidurinio mokslo, tretinio mokslo ir profesinio mokymo, taip pat mokslinių tyrimų ir darbo rinkų sąsajas bus dar labiau propaguojamos inovacijos, užimtumas ir lyčių lygybė. Tai taip pat padės užkirsti kelią atskirčiai ir sumažinti jaunesnių gyventojų radikalizacijos riziką.
8. Taryba pabrėžia, kad svarbu skatinti užtikrinti patikimą ir palankią aplinką tvariam ir atsakingam investavimui Vidurinėje Azijoje, taip pat teisinės sistemos stabilumą, teisinį tikrumą, skaidrumą, verslo bendruomenės dalyvavimą ir regioninę integraciją. Atsižvelgdama į tai, Taryba akcentuoja, kad esama sąsajos tarp teisinės valstybės, gero valdymo ir geresnės verslo aplinkos. Taryba taip pat pabrėžia, kad reikia intensyviau keistis su naujoviškomis technologijomis susijusiomis žiniomis ir praktine patirtimi, visų pirma atsinaujinančiosios energijos, energijos vartojimo efektyvumo, vandentvarkos, žemės ūkio ir kaimo plėtros srityse, siekiant paskatinti darnų vystymąsi.
9. Taryba pabrėžia, kad vykdant ES ir Vidurinės Azijos bendradarbiavimą energetikos, infrastruktūros ir transporto sektoriuose pirmenybė turėtų būti teikiama Vidurinės Azijos šalių integracijai tarpusavyje ir į tarptautines rinkas bei transporto koridorius. ES toliau sieks išplėsti pietinį dujų koridorių apimant Vidurinę Aziją ir toliau propaguos ES daugiašalį ir dvišalį bendradarbiavimą energetikos srityje. Be to, ES Vidurinėje Azijoje toliau propaguos atsinaujinančiąją energiją ir skatins efektyvų energijos vartojimą, suteikdama ekspertinių žinių, susijusių su patikimų reglamentavimo sistemų plėtojimu, ir remdama bendradarbiavimą investicijų srityje su Europos finansų įstaigomis.

10. Kalbant apie opią sritį – bendrus gamtos išteklius ir jų svarbą vaidmenį siekiant regiono stabilumo, Taryba pabrėžia, kad svarbu atsižvelgti į visų penkių Vidurinės Azijos šalių strateginius interesus, kartu propaguojant daugiašales bei regionines dialogo struktūras ir skatinant geriau laikytis tarptautinių konvencijų ir teisinių principų, reglamentuojančių aplinką, kelių valstybių teritoriją apimančių išteklių valdymą ir Aralo jūros nykimo padarinius. Taryba prašo vyriausiosios įgaliotinės, Komisijos ir valstybių narių padėti Vidurinės Azijos šalims geriau apibrėžti požiūrį į gamtos išteklių, visų pirma vandens, tausų naudojimą ir veiksmingą valdymą nacionaliniu ir tarpvalstybiniu lygmenimis, taip pat padėti šiam regionui spręsti klimato kaitos poveikio problemą ir užtikrinti, kad būtų išsaugota aplinka, visokeriopai pasinaudojant esama Bendradarbiavimo aplinkos ir vandens politikos srityje iniciatyva ir jos platforma. Taryba taip pat palankiai vertina konkrečias Europos Komisijos iniciatyvas, glaudžiai koordinuojant veiklą su atitinkamais tarptautiniais partneriais (TATENA, Europos rekonstrukcijos ir plėtros banku), siekiant neutralizuoti urano apdorojimo atliekų poveikį Vidurinėje Azijoje, taip pat jos paramą siekiant sumažinti biologinių, radioaktyvių ir branduolinių medžiagų riziką Vidurinėje Azijoje.
11. Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad planuojama supaprastinti Europos Komisijos regionines paramos vystymuisi programas pagal dvi plačias kategorijas: tvarus augimas / darbo vietos ir saugumas / stabilumas, ir pabrėžia, kad būtini bendri sprendimai, nedarant poveikio tolesnėms diskusijoms dėl šių programų atitinkamuose forumuose. Reikia padidinti viso regiono atsparumą, taip pat atskirų šalių atsparumą.
12. Laikydamosi integruoto požiūrio, Taryba pabrėžia, kad reikia gerinti tolesnį bendradarbiavimą, veiklos koordinavimą ir sinergiją tarp valstybių narių, EIVT ir Europos Komisijos. Svarbu, kad ES valstybės narės toliau prisidėtų prie strategijos įgyvendinimo ir informuotų Tarybą apie savo nacionalines iniciatyvas.

13. Taryba pabrėžia Komisijos ir valstybių narių dvišalių ir regioninių programų glaudaus papildomumo ir suderinamumo svarbą siekiant užtikrinti, kad būtų tikslingai tenkinami Vidurinės Azijos šalių poreikiai ir kad EIVT, Europos Komisijos ir valstybių narių teikiama parama būtų integruota, visapusiška ir suderinta. Ypač daug dėmesio reikia skirti paramą gaunančių šalių, ES ir jos valstybių narių bendros atsakomybės jausmui.
14. Taryba pripažįsta, kad svarbu palaikyti dialogą ir koordinuoti veiklą su atitinkamomis regioninėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, visų pirma ESBO, toliau vykdančia vertingą veiklą vietoje visose penkiose Vidurinės Azijos šalyse, Europos Taryba, JT ir kitomis organizacijomis, taip pat su Vidurinės Azijos šalių kaimyninėmis šalimis ir kitomis aktyviai regione veikiančiomis valstybėmis, siekiant ieškoti sinergijos tarp mūsų atitinkamos politikos ir iniciatyvų tokiais klausimais kaip saugumas, tarpusavio sujungiamumas, transportas, energetika ir darnus vystymasis, įskaitant galimybes, atsirandančias įgyvendinant „šilko kelio“ iniciatyvas.
15. Europos Sąjunga tebėra įsipareigojusi įgyvendinti savo strateginius tikslus ir remti politines ir ekonomines reformas Vidurinėje Azijoje. Pažymint dešimtąsias pradinės Vidurinės Azijos strategijos metines, Taryba mano, kad atėjo laikas mūsų santykius peržiūrėti ir atnaujinti, atsižvelgiant į naujas geopolitines realijas ir kintančius mūsų Vidurinės Azijos partnerių poreikius ir pajėgumus. Todėl Taryba prašo vyriausiosios įgaliotinės ir Komisijos iki 2019 m. pabaigos pateikti pasiūlymą dėl naujos strategijos, vadovaujantis Visuotine ES strategija. Naujoje strategijoje reikėtų įvertinti nuo 2007 m. vykdomų ES veiksmų remiant Vidurinę Aziją rezultatus. Tai turėtų būti plačiai aptarta su valstybėmis narėmis ir turėtų suteikti pagrindą atnaujintai ir tvirtesnei partnerystei su šiuo regionu, taip pat tuo turėtų būti vadovaujamasi ateityje teikiant ES paramą Vidurinei Azijai. ES ketina į naujos strategijos rengimą įtraukti Vidurinės Azijos partnerius.